

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33527**Nom:** Treball social amb persones majors**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Treball Social amb Persones Grans	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MATAMALA ZAMARRO ELENA

RESUM

Treball Social amb Persones Majors constitueix una de les sis assignatures optatives que conformen les matèries d'optativitat en SALUT, de 4t curs del Grau en Treball Social.

En coherència amb el seu caràcter formatiu, s'imparteix en el primer quadrimestre del curs amb l'objectiu de ser la base teòrica per a les posteriors Pràctiques Externes II i el Treball de Fi de Grau, que es realitzaran en el segon quadrimestre de quart curs i que es corresponen amb la docència especialitzada i interdisciplinària que s'ha impartit. És evident que Treball Social amb Persones Majors ha de tindre un fonament complementari a altres matèries optatives i obligatòries.

L'assignatura s'estructura en cinc unitats docents que, en conjunt, busquen oferir a l'estudiantat una formació especialitzada en els conceptes i fonaments teòrics de l'envelliment i de les persones majors, aplicats a la intervenció social des de la disciplina del Treball Social. Tot això, amb un enfocament que reconeix i promou la capacitat de les persones majors per a prendre decisions autònomes i participar activament en la vida comunitària.

La major esperança de vida i les transformacions socials han donat com a resultat que el grup de persones majors s'haja incrementat proporcionalment respecte al total de la població. La societat i les polítiques socials col·loquen en una mateixa categoria un grup de persones que van des de les jubilades anticipadament fins a les nonagenàries i centenàries, amb un ampli ventall d'edats, desitjos, necessitats socials, biogràfiques i de salut ben diferenciades, que justifiquen la necessitat d'un aprofundiment i capacitació específica de les i els treballadors socials en aquest camp.

La forma en què la societat i les diferents perspectives teòriques defineixen l'envelliment influeix en les polítiques socials d'atenció a la vellesa. En aquest sentit, el Treball Social té com a referent el benestar social i les necessitats socials, i se situa en la interacció de la persona amb el seu entorn, centrant-se especialment en les dificultats que enfronten alguns col·lectius per a accedir als béns i serveis amb què la societat intenta donar resposta a aquestes necessitats.

Es tracta de contribuir a formar en la idea que sense un benestar social per a les persones majors no serà possible una qualitat de vida per a totes i tots, i això requereix la cerca d'alternatives per a la intervenció social amb la finalitat de fomentar l'autonomia personal i el protagonisme de les persones d'edat avançada.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha requisits o recomanacions prèvies.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1311 - Grau Treball Social

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar estratègies d'intervenció en treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per a ajudar-los en la presa de decisions fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos.

Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Aplicar tècniques i mètodes d'intervenció adaptats a necessitats sociosanitàries.

Conèixer els mètodes i models de treball social per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats segons les necessitats i circumstàncies que tinguen.

Conèixer les realitats específiques, necessitats i recursos especialitzats de l'àmbit sanitari, amb èmfasi en l'atenció sanitària especialitzada, atenció primària i altres àmbits d'especialització, com ara l'atenció a persones majors, salut mental, conductes addictives, diversitat funcional i altres col·lectius amb necessitats sanitàries específiques, situació de dependència i de cures

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials,

tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Definir propostes de resolució davant situacions de risc prèvia identificació i valoració de la naturalesa d'aquest.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar projectes d'intervenció i investigació en treball social en l'àmbit sanitari.

Establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Identificar situacions de risc pròpies de l'exercici professional a través de la planificació, revisió i seguiment d'accions orientades a això.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Valorar les necessitats i opcions possibles per a orientar una estratègia d'intervenció des del treball social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La vellesa com a fenomen social. Perspectives teòriques

En aquesta primera unitat docent es realitzarà una aproximació teòrica al concepte de vellesa. L'edat ha servit sempre per a estructurar i definir les persones en la seua vida social i relacional.

Apropant-nos a la vellesa com a objecte d'estudi, s'analitzaran les diferents línies teòriques sobre el fenomen de l'envelliment. Les diverses perspectives teòriques han sigut agrupades seguint el criteri de l'edat com a variable ordenadora, que permet comprendre la vellesa o bé des de l'estructura o sistema social. La societat crea la vellesa en la mesura que imposa certes pautes de comportament i de conducta en funció de les distintes edats de la persona.

2. Naturalesa del procés d'envelliment

En aquesta unitat docent es treballarà sobre el procés d'envelliment en els seus aspectes biològics, fisiològics i psicològics. S'estudiaran els canvis i les pèrdues en l'àmbit físic i cognitiu, les característiques de les malalties en geriatria, les demències, les situacions de dependència i també els estils de vida sana i activa entre les persones majors.

3. Característiques de la vellesa. Anàlisi demogràfica i de condicions de vida

Característiques socials de les persones d'edat avançada. Tendències demogràfiques de les persones majors a l'Estat espanyol i a la Comunitat Valenciana.

4. Política social en persones d'edat avançada

En aquesta unitat docent es coneixerà la política social en l'àmbit nacional i autonòmic. Les diferents línies d'actuació gerontològica i els seus objectius d'integració de les persones majors en l'àmbit familiar, les iniciatives per a facilitar la seua permanència en el seu entorn més pròxim, la promoció de la salut i del temps lliure, i l'atenció institucionalitzada.

S'aprofundirà especialment en la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència.

5. Intervenció social en l'àmbit gerontològic

El Treball Social gerontològic en els seus diferents nivells d'intervenció: la intervenció social primària i preventiva amb la persona major sana; la intervenció social secundària i el procés de treball social individualitzat amb la persona major; i la intervenció social en el nivell terciari i més dependent. Aquest nivell d'intervenció inclou l'àmbit comunitari, la intervenció social amb cuidadores i l'espai institucional.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	2,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	16,00
Estudi i treball autònom	30,50
Preparació de classes	4,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

L'ensenyament i l'aprenentatge en aquesta assignatura s'organitzen al voltant de les següents activitats:

- Lliçons magistrals participatives.
- Debats i discussions participatives a l'aula.

- Activitats de tipus expositiu, incloent-hi classes teòriques, seminaris i presentacions de l'estudiantat.
- Activitats pràctiques, incloent-hi role-playing, anàlisi de casos, aplicacions informàtiques, tallers i activitats relacionades.
- Aprenentatge col·laboratiu i treball en equip.
- Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.
- Tutorització individual, grupal i/o virtual.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria

L'avaluació de l'assignatura s'estructura en els següents sistemes d'avaluació:

1. Avaluació de supòsits pràctics, projectes o treballs acadèmics (70%)

Inclou la realització de projectes, treballs acadèmics, anàlisi de casos, resolució de supòsits pràctics o altres activitats orientades a l'aplicació dels continguts de l'assignatura i al desenvolupament de les competències professionals i acadèmiques previstes. En aquest apartat es valoraran aspectes com la capacitat d'anàlisi i reflexió crítica, la fonamentació teòrica, l'aplicació pràctica dels continguts, la utilització adequada de fonts d'informació, així com la qualitat tècnica i formal dels treballs realitzats.

2. Avaluació contínua del treball realitzat al llarg del curs i participació (30%)

Inclou les activitats desenvolupades durant el quadrimestre, com ara exposicions orals, resolució d'exercicis pràctics, participació en activitats d'aula, assistència i participació activa en les sessions presencials, tutoritzacions, activitats formatives complementàries i la resta d'evidències d'aprenentatge desenvolupades al llarg del curs. Dins d'aquest apartat es valorarà la implicació i la participació de l'estudiantat en les activitats proposades.

Dins d'aquest sistema d'avaluació, l'assistència i la participació activa en les sessions presencials i en les activitats formatives complementàries tindran una ponderació del 10% de la qualificació final i caràcter no recuperable. Així mateix, també podran tindre caràcter no recuperable aquelles activitats d'avaluació contínua la naturalesa de les quals impedisca dissenyar una prova alternativa que permetia valorar adequadament l'adquisició dels resultats d'aprenentatge.

La qualificació final resultarà de la suma ponderada d'ambdós sistemes d'avaluació, sempre que s'haja assolit, com a mínim, el 50% en l'apartat d'avaluació de supòsits pràctics, projectes o treballs acadèmics.

Segona convocatòria

En segona convocatòria, l'estudiantat podrà recuperar aquelles activitats d'avaluació contínua que tinguen caràcter recuperable, conservant-se la qualificació obtinguda en les activitats declarades com a no

recuperables.

Us recordem que:

El plagi és «l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies» (Reducindo et al., 2017, p. 300). I el ciberplagi «ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcialment, majoritàriament o totalment d'un autor sense cap mena de reconeixement ni bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia» (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA (7a edició) són l'instrument imprescindible per aconseguir l'honestat acadèmica, tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presentareu al llarg del quadrimestre.

Paral·lelament, l'ús d'eines d'intel·ligència artificial generativa estarà subjecte a les indicacions establides pel professorat responsable de l'assignatura. En tots els casos, l'estudiantat serà responsable de l'autoria, la veracitat, el rigor acadèmic i la qualitat dels treballs presentats. Quan aquestes eines hagen contribuït de manera significativa a l'elaboració d'una activitat avaluable, la seua utilització haurà de declarar-se expressament, indicant l'eina emprada i la finalitat del seu ús. La presentació com a propi de contingut generat totalment o parcialment mitjançant intel·ligència artificial sense la corresponent declaració, així com la seua utilització de manera contrària a les instruccions docents, podrà considerar-se una pràctica contrària a la integritat acadèmica. No serà necessari declarar l'ús d'aquestes eines quan es limiten a tasques auxiliars de caràcter tècnic o lingüístic, com ara la correcció ortogràfica i gramatical, la revisió d'estil, la traducció o la millora de la claredat expositiva del text.

BIBLIOGRAFIA

Alonso Medina, N., Danauta, M. A., Díez Candelas, A., & Hernández Monfort, L. (2022). *Edad de oro*. Revista de Trabajo Social con Personas Mayores, (55), noviembre.

Alvarado García, A. M., & Salazar Maya, A. M. (2014). Análisis del concepto de envejecimiento. *Gerokomos*, 25(2), 57-62.

Belando-Montoro, M. (2007). Modelos sociológicos de la vejez y su repercusión en los medios. En *Comunicación e personas mayores* (pp. 77-94).

Consell Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana. (2022). *Estructura demogràfica en la Comunitat Valenciana* (Informe nº 13/2021). <https://www.ces.gva.es/sites/default/files/2022-07/13.%20ESTRUCTURA%20DEMOGRAFICA%202021.pdf>

Instituto de Mayores y Servicios Sociales [IMSERSO]. (2011). *Libro blanco del envejecimiento activo*. Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad.

Leyra Fatou, B., & Roldán García, E. (2013). Reflexiones feministas sobre las mujeres mayores, el envejecimiento y las políticas públicas: Aproximaciones al caso español. *Ex aequo*, (28), 103-106.

Martín García, M. (Ed.). (2003). *Trabajo Social en Gerontología*. Síntesis.

Martín Hernández, I. (2025). Envejecimiento activo, con éxito y saludable: Una nueva vida de las personas mayores. *Comunitania. Revista Internacional de Trabajo Social y Ciencias Sociales*, 1(29), 65-90.

Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030. (2024). Estrategia estatal para un nuevo modelo de cuidados en la comunidad: Un proceso de desinstitucionalización (2024-2030). Secretaría General Técnica. <https://www.mdsocialesa2030.gob.es/derechos-sociales/docs/Estrategia-para-nuevo-modelo-cuidados-en-la-comunidad.pdf>

Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030. (2026). Cartera de innovaciones. Nuevos modelos de cuidados en la comunidad. Madrid: Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030. https://imserso.es/documents/d/global/cartera_innovaciones_vidas_red

Morcillo Martínez, J. M. (2021). Programas intergeneracionales que fomentan la participación social de las personas mayores en España. Una mirada desde el Trabajo Social. *Comunitania. Revista Internacional de Trabajo Social y Ciencias Sociales*, (22), 103-118.

Pérez Díaz, J., Castillo Belmonte, A. B., Aceituno Nieto, P., & Ramiro Fariñas, D. (2024). *Un perfil de las personas mayores en España, 2024. Indicadores estadísticos básicos* (Informe nº 33). Informes Envejecimiento en red. <https://envejecimientoenred.csic.es/wp-content/uploads/2024/12/enred-indicadoresbasicos2024.pdf>

Sánchez-Sierra, M., & Fuentes, P. (2024). La exclusión social en las personas mayores. *Documentación Social. Revista para repensar la intervención social*, (18).